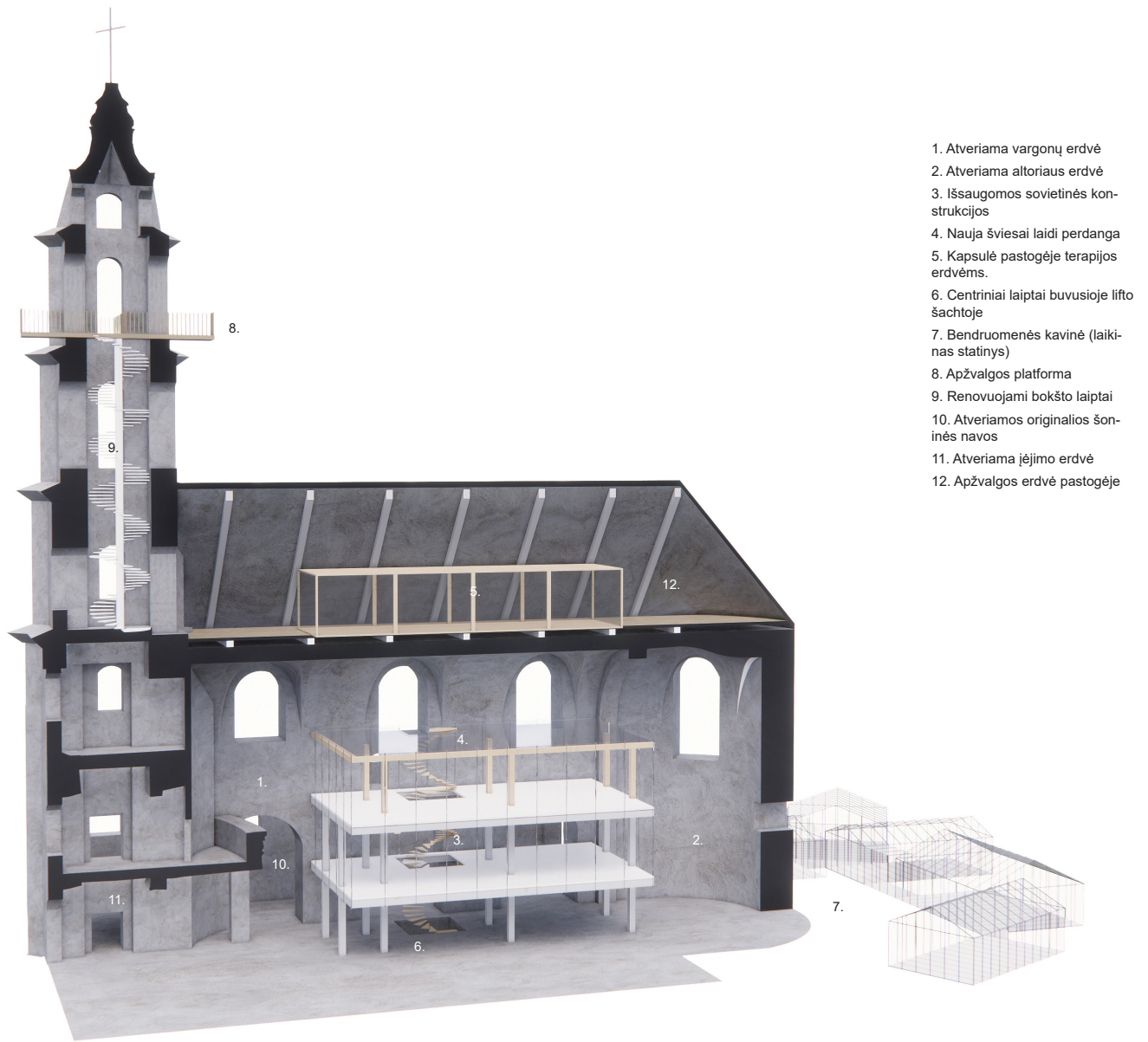

1. Atveriamą vargonų erdvę
2. Atveriamą altoriaus erdvę
3. Išsaugomas sovietinės konstrukcijos
4. Nauja šviesai laidų perdanga
5. Kapsulė pastogėje terapijos erdvės
6. Centriniai laiptai buvusio lifto šachtoje
7. Bendruomenės kavinė (laikinas statinys)
8. Apžvalgos platforma
9. Renovuojami bokšto laiptai
10. Atveriamos originalios šoninės navos
11. Atveriamą įėjimo erdvę
12. Apžvalgos erdvė pastogėje

REKONSTRUKCIJA DRĄSAI TRANSFORMUOJANT STATINIO ERDVES

Autoriai: Mindaugas Glodenis (architektas), Ignas Račkauskas (architektas), Mikas Kauzonas (architektas).

Pasiūlymo tikslas - atskirti skirtingus laikmečius, sukuriant aiškų vizualinį identitetą atskiriems bažnyčios elementams.

Sovietinės perdangos buvo projektuojamos taip, kad laikytų pačios save, įrengiant savarankiškai stovinčias papildomas kolonas. Šias perdangas siūloma atskirti nuo istorinių konstrukcijų. Tokiu būdu būtų lengva atskirti XX a. intervencijas nuo istorinių sienų, neprarandant unikaliai susiklosčiusios erdvinės bažnyčios atminties.

Atskyrus skirtingų laikmečių elementus, tarpus tarp skirtingų laikmečių galima būtų padidinti, taip leidžiant atverti vertingas bažnyčios erdves įvairiais rakursais. Išmontavus sovietmečiu pastatytas pertvaras ir liftą pagrindinė bažnyčios erdvė taptų švaresnė ir

aiškesnė. Atskyrus perdangas, atsiradusi erdvė atvertų dekoratyvų vargonų balkoną. Tik įėjus į bažnyčią atsivertų bažnyčios skliautai. Bažnyčios chorą taip pat siekiama sureikšminti atveriant altoriaus erdvę, kur mišios galėtų būti matomos iš keturių skirtingų aukštų. Perdangos, kurios neturi laikančių kolonų, būtų išmontuojamos. Taip nuo sovietmečio intervencijų būtų išlaisvinamos koplyčia ir šoninės bažnyčios navos.

Siūlomi nauji elementai - architektūriškai neutralūs ir atsargiai kontrastingi. Sovietinės konstrukcijos apgaubiamos permatomomis pertvaromis ir perdanga. Taip bažnyčios centre atsiranda nuo triukšmo izoliuotas tūris, kuriame vyktų edukacinės veiklos. Lauke siūlomi sprendiniai, kurie būtų vystomi trimis etapais. Šalia bažnyčios siūloma įrengti kavinę, vėliau remontuoti šalia esantį pastatą, šventoriuje įkurti sodą.

PATALPŲ PLOTŲ LENTELĖ

Patalpų tipas	Plotas (kv. m.)	Patalpos	Lankytojų skaičius	Patalpos plotas (kv. m)	Bendras plotas (kv. m.)*
LANKYTOJŲ ERDVĖS		Kavinė + virtuvė	30	230 + 40	270
		Lauko terasa	30	75	75
		Info centras	30	146	146
		Muziejus / ekspozicijų erdvė	30	298	298
		Apžvalgos aikštelė	10	75	75
		Sanitariniai mazgai		27 + 11	38
		Lanksti erdvė	200	313	313
KOPLYČIOS ERDVĖS		Koplyčia	200	54	54 (sujungus su lankščia erdve - 367)
		Zakristija		45	45
		Koplyčia Tabernakuliui		44	44
TERAPIJOS ERDVĖS		Judėjimo erdvė	0	0	(yra galimybė įrengti rūsyje)
		Psichoterapijos erdvė	20	65	65
		Ramybės erdvės	10	40	40
EDUKACINĖS ERDVĖS		Edukaciniams renginiams skirtos patalpos (~7 patalpos po 65 m²)	6 x 20	6 x 68	408 (+ lanksti erdvė)
ADMINISTRACINĖS / ŪKINĖS ERDVĖS		Administracinės patalpos		40	45 (siūloma vėliau iškelti į naują pastatą)
		Susitikimų patalpa		40	40
		Virtuvėlė		0	(kartu su kavinės virtuve)
		Sandėliavimo patalpos		89 + 71	160
BENDRAS NAUDINGAS PLOTAS					2116
BENDRAS PLOTAS NAUDOJANT PASTATO NAUDINGUMO KOEFICIENTĄ - 1.6** (Įtraukiama cirkuliacija, liftų šachtos, laiptai, techninės patalpos, vidinės konstrukcijos, pertvaros ir perdangų erdmės)					3385

* - Nurodyti patalpų plotai yra orientaciniai ir gali kisti priklausomai nuo projektinių sprendinių.

** - Nurodytas bendras plotas bus tikslinamas techninio projekto metu.

FUNKCINIS ZONAVIMAS

Programa pjūvyje (Sudaryta autorių)

Lankytojų erdvės

Pastato rūsys ir pirmasis aukštas dedikuojami lankytojams. Rūsyje integruojama muziejus/galerija. Pirmojo aukšto erdvė dėl atveriamų šoninių navų tampa šviesesnė ir plačiau panaudojama. Stumdomų pertvarų/užuolaidų pagalba ji tinka tiek mažų grupių susitikimams tiek koncertams. Iš pagrindinės erdvės patenkama į kavinę. Šios dvi funkcijos prireikus gali būti atskirtos. Sumažinus sovietinės perdangas lankytojams geriau perteikiama buvusios bažnyčios atmosfera, didybė.

Koplyčios erdvės

Koplyčios altorius perkeltas į originalią poziciją pirmame aukšte. Sakralinės funkcijos gali būti stebimos ne tik iš lanksčios pagrindinės pirmo aukšto erdvės, bet ir iš šoninių navų, bei nuo aukščiau esančių perdangų. Patalpų atvėrimas įgalina apeigose/renginiuose turėti didesnę tiesioginių stebėtojų skaičių.

Tabernakulis perkeltas į originalią koplyčios vietą, dabar naudojama infocentro funkcijai. Ten vyktų sakralios apeigos, nereikalaujančios daug žmonių, būtų izoliuotos nuo bendrų lankytojų erdvių triukšmo.

Terapijos erdvės

Terapijos funkcijai dedikuojama erdvė pastato palėpėje. Ten projektuojama akustiškai izoliuota „kapsulės“ tipo erdvė, tinkama meditacijai ir kitoms terapijos funkcijoms. Visgi 2/3/4 aukštuose esančios lanksčios erdvės taip pat gali būti naudojamos šiai funkcijai.

Edukacinės erdvės

Edukacijos erdvėms dedikuojamas pagrindinis interjero architektūros objektas projektuojamas ant paliekamų sovietinių perdangų. Stumdomų pertvarų pagalba 2/3/4 pastato aukštuose būtų formuojamos erdvės edukaciniams užsiėmimams. Jos taip pat galėtų būti naudojamos ir kaip susitikimų kambariai lankytojams ar administracinėms funkcijoms.

Administracinės erdvės

Ankstyvajame projekto etape administracinės patalpos projektuojamos antrame aukšte virš infocentro. Prireikus vėliau jos galėtų būti keliamos į kitus pastatus. Susitikimams galėtų būti naudojamos centrinės pastato erdvės 2/3/4 aukštuose. Sandėliavimui dedikuojamos patalpos rūsyje.

CIRKULIACIJA

Vertikali cirkuliacija

Projekte stengiamasi išsaugoti visas originalias išlikusias bažnyčios konstrukcijas, todėl galimybių kurti naujus vertikalius ryšius nėra daug.

Nors vertikali cirkuliacija išlaikoma tose pačiose vietose, kaip ir dabartinė, liftas bei pagrindiniai laiptai sukeičiami vietomis: centrinėje dalyje siūlomi išraiškingi nauji spiraliniai laiptai sujungiantys penkis bažnyčios aukštus nuo rūsio iki naujos skaidrios perdangos ketvirtame aukte.

Liftas perkeliamas į dabartinių pagrindinių laiptų vietą. Šoninės navos stogo aukštis yra per žemas įrengti standartinį liftą, siekiantį trečią aukštą, todėl reikalingas netradicinis lifto-platformos sprendimas.

Antrieji laiptai išsaugomi toje pačioje vietoje, šalia zakristijos.

Srautų paskirstymas renginių metu

Siūloma atverti originalius įėjimus į šoninius (koplyčios ir lobyno) tūrius iš šoninių navų. Taip sukurama galimybė prie įėjimo paskirstyti srautus mišių ar kitų susirinkimų metu.

Vykstant renginiams, lankytojai nedalyvaujantys renginyje turi galimybę apeiti pagrindinę erdvę, pasukus į kairę ir pasiekti laiptus ar kavinę eidami šonine nava.

Patekimas į stogą bei bokštą

Šiuo metu yra vienintelis būdas patekti į pastogę bei bažnyčios bokštą - naudojant labai siaurus originalius sraiginius laiptus.

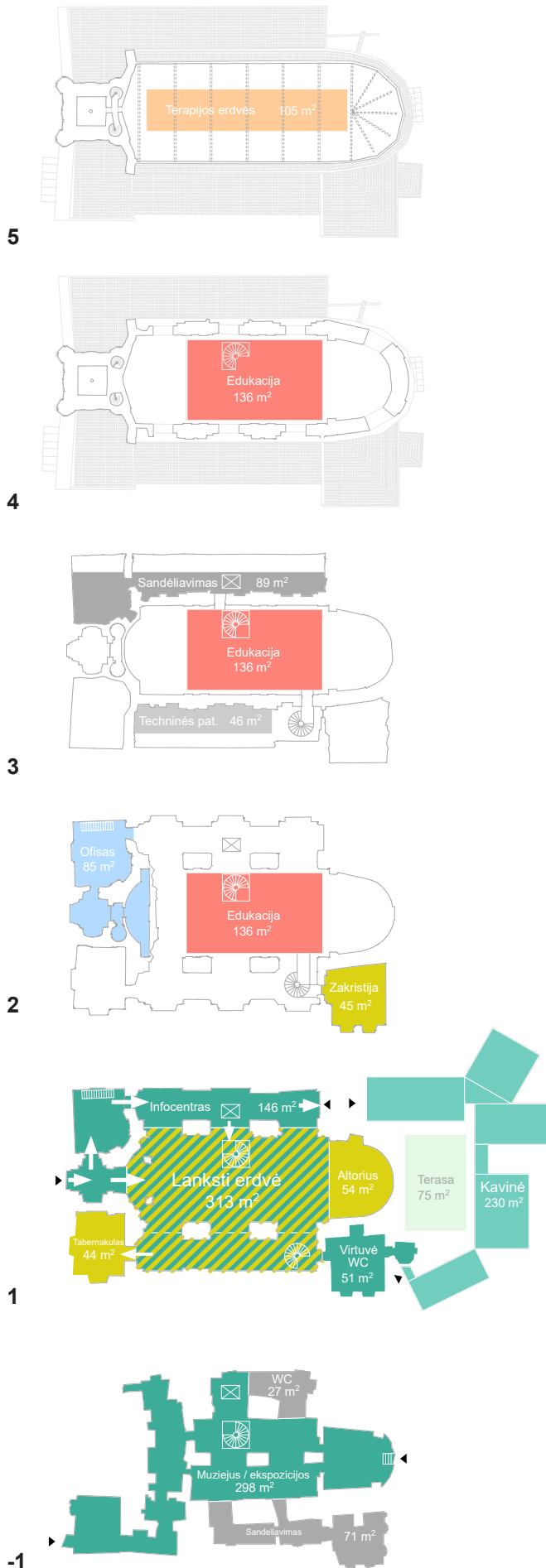
Originalių bažnyčios skliautų ardymas siekiant sukurti naują vertikalą jungtį į pastogę yra negalimas dėl paveldo apsaugos, todėl vienintelis būdas naujai cirkuliacijai - statyti naujus vertikalias jungtis šalia bažnyčios.

Toks scenarijus nebuvo nuodugniai nagrinėjamas, nes tai glaudžiai susiję su paveldosauginiais reikalavimais.

Siūloma vertikalų susisiekimą palikti originaliais laiptais, dėl to pastogėje galima įrengti tik erdves veikloms su nedideliu kiekiu žmonių.

Kroviniai bei sandėliavimas

Pastate siūlomos dvi sandėliavimo vietos - rūsyje bei šoninės navos pastogėje, todėl norint perkelti daiktus į kitus aukštus, būtų reikalingas liftas. Siūlomas mažas liftas tinkamas nedidelių gabaritų baldams ir kitiems daiktams, norint kelti didelius daiktus, tai būtų galima daryti pakeliant pro atviras visus aukštus jungiančias erdves.

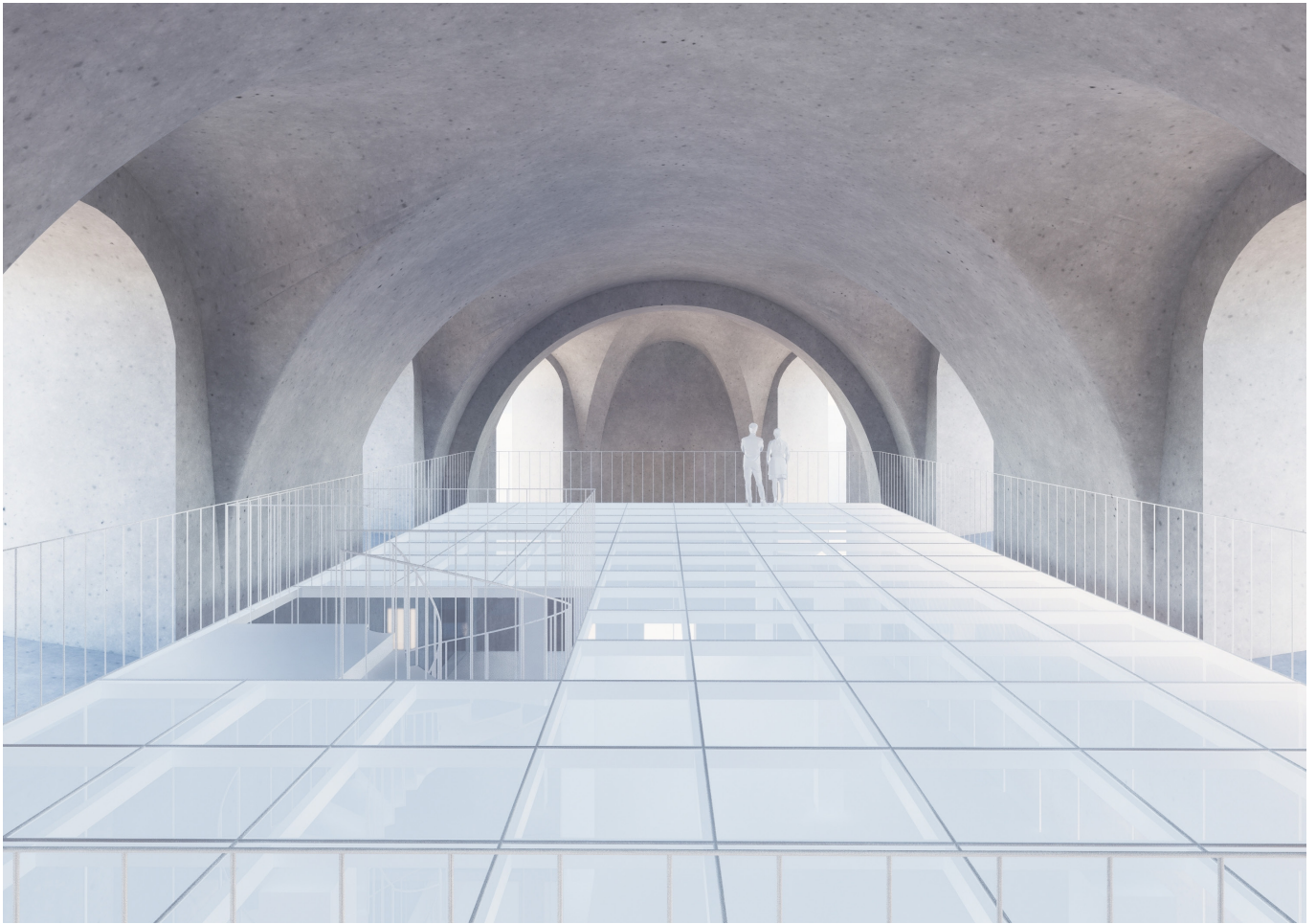

Planai (Sudaryta autorių)

Vargonų erdvė (Sudaryta autorių)

ARCHITEKTŪRINIAI SPRENDINIAI

Permatoma nauja perdanga po bažnyčios skliautais (Sudaryta autorių)

Suformuotas tūris bažnyčios viduje

Atskyrus sovietines perdangas nuo istorinių sienų, šios perdangos kartu su kolonomis suformuotų laisvai stovintį objektą vidinėje bažnyčios erdvėje. Šio centrinio objekto kraštuose yra montuojamos permatomos pertvaros. Taip vidinės šio tūrio erdvės yra apsaugomos nuo triukšmo ir pritaikomos edukacinei veiklai. Virš trečio aukšto yra siūloma permatoma perdanga su nauju atviru aukštu. Šis aukštas galėtų būti naudojamas lanksčiai - įvairioms funkcijoms, kurioms nereikia tylos ir susikaupimo. Iš šio aukšto galėtų būti gerai apžvelgiami bažnyčios skliautai. Taip pat būtų puikiai matomas miestas, nes dideli šoniniai langai būtų akių lygyje. Edukacinės erdvės tūrio viduje galės būti naudojamos kaip atskiros klasės arba transformuojamos į vieną talpesnę salę.

Išmontavus senąją lifto šachtą atsiradusioje skylėje perdangose yra siūlomi spiraliniai laiptai nuo ketvirto aukšto iki rūsių. Šie laiptai turės būti izoliuoti pertvaromis antrajame ir trečiajame tūrio aukštuose, kad lipdami žmonės netrukdytų edukacinėms veikloms. Išmontavus perdangas šoninės navos taps atviresnės. Iš jų bus galima gerai apžvelgti centrinį tūrį. Taip pat iš šoninių navų bus galima lengvai patekti į istorinę koplyčią ir infocentrą. Šios vietos taps lengvai prieinamos, nes bus atkuriamos senos durų vietos iš navų.

Meditacijos kapsulė pastogėje (Sudaryta autorių)

Apžvalgos platforma bokšte (Sudaryta autorių)

Meditacinė erdvė bažnyčios pastogėje

Neeksplotuojamoje pastato palėpėje siūloma „kapsulės“ tipo terapijos erdvė. Lengva karkasinio tipo konstrukcija su pertvaromis izoliuotų erdvę nuo išorės. Apšvietimas erdvei būtų sukuriamas atveriant stogo čerpes, bei išorinį liftą. Erdvę galima būtų naudoti įvairioms funkcijoms. Visgi projekto kontekste ši erdvė labiausia nutolusi nuo viešos funkcijos ir galėtų būti naudojama „ramiausioms“ veikloms, kaip meditacija ir kt.

Apžvalgos platforma bažnyčios bokšte

Siūloma optimaliau išnaudoti bažnyčios bokštą, įgalinant lankytojus pakilti iki jo viršaus ir pasigrožėti Vilniaus panorama. Avarinė būklės laiptai būtų pakeisti naujais metaliniais sraigtiniais laiptais. Pastarieji įgalintų lankytojus pasiekti naujai suprojektuotą kryžiaus formos platformą bokšto viršuje. Lengvos metalinės konstrukcijos nedarytų neigiamo poveikio esamoms bažnyčios konstrukcijoms, bet įgalintų platformą išsikišti už paties bokšto ribų. Šis architektūrinis objektas tai naujas bažnyčios simbolis, kuris primena apie inovatyvų Augustijonų būdą.

LAUKO SPRENDINIAI

Lauko statinių pasiūlymai yra tiesiogiai įtakoti bažnyčios vidinių erdvių - to, kaip pavyksta sutalpinti reikalingą programą bažnyčios viduje.

Siūloma pirmiausia iš bažnyčios iškelti veiklas, kurios kelia daugiausiai triukšmo, reikalauja specialių erdvių sąlygų ar negali būti vienoje erdvėje su kitomis pastato funkcijomis. Pirmiausia tai - kavinė bei judėjimo erdvės.

Taip pat siūloma ateityje iškelti administracines funkcijas, sukuriant kokybiškesnes patalpas šalia esančiame apleistame pastate.

Strategija skirtingiems laikotarpiams

Atsižvelgiant į tai, kad kavinei reikalinga nauja erdvė artimiausiu laikotarpiu, o kitos funkcijos gali būti perkeliamos lanksčiau, siūlome etapais paremtą strategiją.

Intervencijas pagal jų sudėtingumą siūloma suskirstyti į tris skirtingos trukmės periodus:

1. Trumpas periodas - iki 1-erių metų;
2. Vidutinis periodas - iki 4-erių metų;
3. Ilgasis periodas - iki 10-ies metų

Scenarijus trumpam periodui - 1 metai

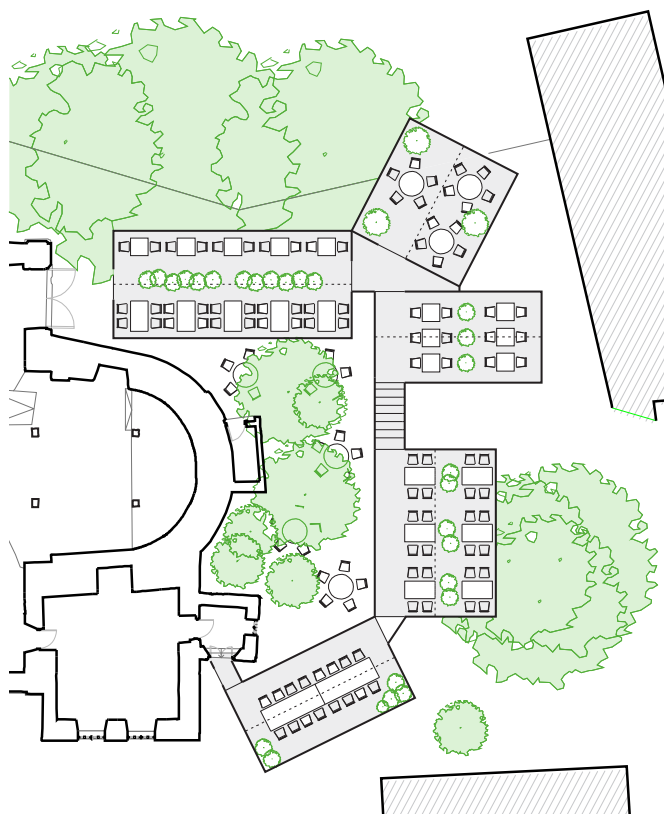
Lengvos stiklinės konstrukcijos naudojamos greitai ir nebrangiai sukurti sąlygas bendrumenės kavinei.

Laikinas statinys nereikalauja ilgų procedūrų leidimams, todėl galima įgyvendinti per keletą mėnesių.

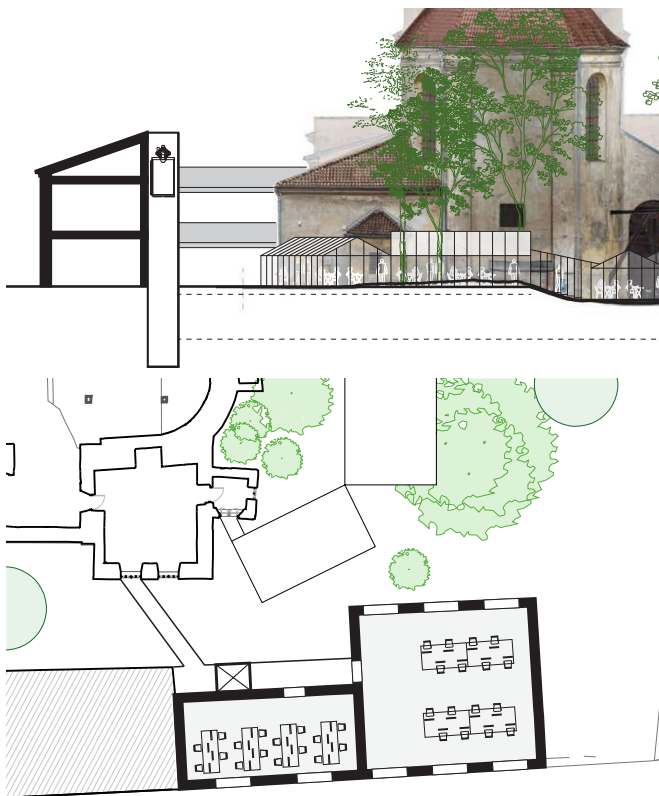
Kavinės virtuvė būtų įkurdinta tūryje, kuriame šiuo metu yra tualetai, todėl laikinas statinys nereikalaų jokių papildomų inžinerinių sprendimų išskyrus apšvietimą.

Kavinės cirkuliacija organizuojama iš dviejų pusių - iš vienos pusės įėjimas klientams, iš kitos - tiesioginis darbuotojų patekimas į virtuvę.

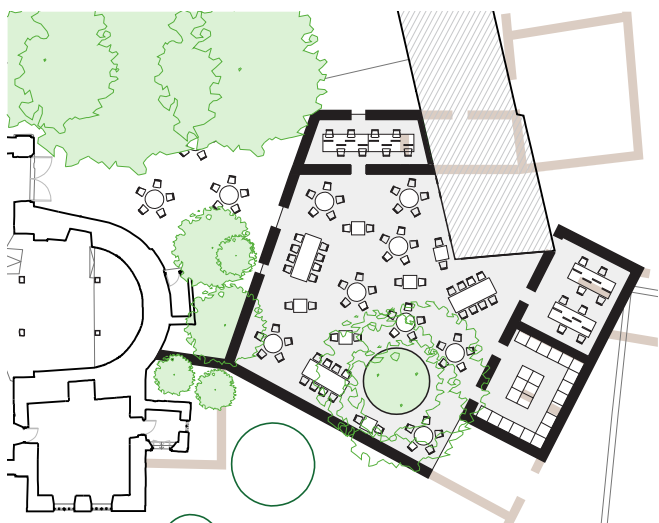
Siekiant tvaraus ir ekologiško sprendimo, šiltnamių konstrukcijų stogai būtų dengti ne stiklu, bet fotovoltiniais kolektoriais gaminti elektros energijai, taip pat ir uždengti vidų nuo tiesioginių saulės spindulių.

Laikini kavinės pastatai (Sudaryta autorių)

Renovuojamas esamas pastatas (Sudaryta autorių)

Naujas pastatas atkuriant buvusį užstatymą (Sudaryta autorių)

Scenarijus vidutiniam periodui - 2-4 metai

Renovuojamas šalia esantis pastatas, skirtas funkcijoms, kurios netinka arba netelpa bažnyčios viduje - tai judėjimo erdvės su visais sanitariniais mazgais bei administracinės patalpos.

Susisiekimui su bažnyčia įrengiamas liftas bei atviri arba uždari tiltai sujungiantys antrąjį bei trečiąjį aukštus.

Taip pat yra galimybė pastatus sujungti po žeme, taip įrengiant dar daugiau naudingo ploto.

Galima svarstyti galimybę statyti liftą, pasiekiantį bažnyčios stogą, tačiau tam reikia atitikti teritorijai keliamus paveldosauginius reikalavimus. Lifto konstrukcija neturėtų matytis iš saugomų panoraminių taškų bei gatvių vizuolinių koridorių.

Naujas pastatas istoriniame kontekste (Pax Bruening Architekten © Klemens Ortmeier.)

Scenarijus ilgajam periodui - 5-10 metai

Naujai statomas pastatas kavinei bei papildomoms funkcijoms, atkuriant buvusį užstatymą. Statomas vietoje laikinai stovinčių konstrukcijų.

Nesiūloma atstatinėti tiksliai tokių pačių pastatų. Rekomenduojama atkurti istorines ansamblio erdves, kuriant šiuolaikiškus pastatus, bet išlaikant originalius tūrus.

Buvusį kiemelį dengiama lengva, skaidria stogo konstrukcija, įrengiant pagrindinę kavinės erdvę.

AUGUSTINIŠKUMO ATSKLEIDIMAS

Lauko sprendiniai ir sodas istoriniame bažnyčios šventoriuje (Sudaryta autorių)

Kadangi augustinis dvasia yra grindžiama bendruomeniškumu, ramybe ir vidiniu tobulėjimu - tai atsispindi ir bažnyčios struktūroje. Joje kuriamos tiek viešos erdvės, kuriame galima bendrauti ir rengti įvairius renginius, tiek privačios, nuo triukšmo izoliuotos erdvės, kuriose galima ieškoti nusiramimo ir susikaupti

edukacijai. Bažnyčios šventoriuje vietoje automobilių aikštelės yra kuriamas sodas. Bažnyčios pastatas yra multifunkcinis. Tai moderni bažnyčia, kurioje įvairiomis veiklomis sau nusiramimą ras įvairūs žmonės. Visi šie principai atspindinti augustinis dvasią ir progresyvų šiuolaikinį mąstymą.

PASTATO TVARUMĄ DIDINANTYS SPRENDINIAI

Pastate kuriamos lanksčios erdvės, kuriose gali būti kuriamos įvairios funkcijos. Keičiantis poreikiams šios erdvės galės būti naudojamos ir kitoms veikloms. Tai didina pastato naudojimo lankstumą ir tvarumą ilguoju laikotarpiu.

Kadangi bažnyčioje bus tiek uždarytų tiek atvirų viešų erdvių funkcinis pastato panaudojimas taip pat labai platus. Jame bus tęsiama tradicija tuo pat metu rengti ir miesto renginius ir tylias veiklas. Dėl naujų izoliuotų nuo triukšmo perdangų šios veiklos nebetrukdyt viena kitai. Taip pat bažnyčios viduje esančiame naujame tūryje ir pastogėje esančioje kapsulėje bus lengviau įšildomas oras žiemą.

Pastate yra numatomos erdvės techninėms patalpoms. Viena iš numatomų vietų - bažnyčios pastogė, kurioje

galės būti montuojami vėdinimo įrenginiai. Kita numatoma vieta techninėms patalpoms - požemis po bažnyčia arba šalia bažnyčios.

Naujai kuriamoje kavinėje stiklinis stogas galės būti naudojamas saulės energijai generuoti. Fotovoltiniai moduliai galėtų būti montuojami ant stogo. Tokiu būdu atsinaujinantys energijos ištekliai užtikrintų dalinį energetinį nepriklausomumą nuo miesto tinklų.